

Saxat ur *Västernorrlands Allehanda* 1966

Härnösands stadsbibliotek erhåller en förnämlig donation till sin förut rika samling av Ludvig Nordström-manuskript. Det är fru Ulla Ekman i Väja som överlämnar sin fina samling. Fru Ekman och hennes make John var nära vänner till härnösandsförfattaren. Donationen omfattar originalmanuskript till *Borgare*, den bok som gjorde Härnösand riksbekant som staden Öbacka. Tvenne andra dyrgripar ingår i donationen, nämligen originalmanuskripten till böckerna *Herrar och Stor-Norrland*.

Vännen John Ekman gav Ludvig ett resestipendium på 100 francs i månaden då han ville fara till Frankrike för att skriva noveller 1908.

Det är sommaren 1908. Författaren Ludvig Nordström (1882–1942) – han kan kalla sig så för han har redan gett ut två böcker – befinner sig hos sin klasskamrat och gode vän Einar Ekman (1882–1937) på Tjälls gård utanför Sollefteå. Ludvig har just bränt upp ett romanmanus som han har arbetat på i flera år, och som han nu har fått tillbaka från förläggaren, refuserat. Ludvig börjar istället skriva noveller. Han längtar ut, till Paris, men han har inga pengar. Einars äldre bror John (1879–1949), har året före tillträtt posten som VD för Dynäs-Väja, han är en kapitalist i vardande. ”Skall jag få en mecenat? Ämnar John hjälpa mig ut? Jag är spänd af ovisshet” antecknar Ludvig i sin dagbok. Söndagen den 30 augusti 1908 sätter sig Ludvig Nordström ner och skriver ett magnifikt tiggARBrev till John Ekman. Rösten bakom det långa brevet rymmer många tonfall: förebrående, bönfällande, hotande, smickrande, krävande. Ludvig pendlar mellan skrytsam självhävdelse – ”Jag tror, att en god del af Sveriges salighet beror på mig, skall jag få skapa den eller ej?” – ödmjukhet och underkastelse. Han sitter som på nålar, för om inte John Ekman vill betala hans utlandsresa ”så måste jag ta till stafven och vandra. Då hvet Gud, hur det går.” John Ekman beviljade Ludvig ett ”apanage” på 100 francs i månaden under ett år, och redan den 9 september reste författaren ut.

Ludvig Nordström tillbringade hösten i Frankrike – Paris och Bretagne – och skrev noveller till den bok som kom att heta *Borgare* och som låg på bokhandelsdiskarna i maj 1909. Samlingen blev Ludvig Nordströms genombrott som författare. *IJ*

Vinnare av Ludvig-quiz i förra numret av LUDVIG:
Lars-Göran Eriksson, Nordingrå. *GRATTIS!*

Jag har tittat igenom den tryckta utgåvan av Ludvig Nordströms dagböcker och bläddrat fram till årsskiftena 1913–1914 och 1923–1924, då jag var nyfiken på vad ”Lubbe” skrev om för 100 och 90 år sen. Det var svårt att välja citat, och jag passar naturligtvis på att rekommendera hela boken till läsning: *Ur Ludvig Nordströms dagböcker. ”Individuella registret”*. Stockholm, 1955.

1914.

23 februari. Kl. 4.30 e.m. DJURSHOLM

Återkommen från Finland. Trött. Här i Sverige har ju varit ett liv som inte på många Guds år, aldrig maken i mitt liv. [Den 6 februari 1914 samlades 30 000 bönder från hela landet i Stockholm; det s.k. ”Bondetåget”].

Jag lämnade ett relativt lugnt land, återfinner efter 14 dar ett, som står nästan vid revolutionens tröskel, sedan kungen ledd av en kvinna [drottning Victoria], en junker och en galning [Sven Hedin], beträtt statskuppens väg. [Det s.k. ”Borggårdstalet”]

Regeringen avgår, kungen hyllas och bespys, ny regering bildas av bankdirektörer och professorer, riksdagen skall upplösas, nya val utskrivs och jag ger alltsammans fan, åtminstone idag, då det blåser nordlig storm och jag är en elak och motbjudande person.

1923

23 december. 19.55 e.m. DJURSHOLM

Järtecknet

Jag har alltsen ”Borgare” ett egendomligt drömtecken, som alltid visat sig, då jag varit färdig. [Det är sannolikt *Världsstaden, Petter svensk historia, del I*, som han syftar på]. Jag har sett ett fartyg stjälpas.

I natt såg jag en lastångare i en hamn. Det var H^{sands} redd. Den var bara halv. Den skulle kopplas till sin andra halva. Då stälpte den, men ingen fasa fyllde mig denna gång, ty ingen var ombord. Den kopplades samman med sin andra halva, och plötsligt voro M.S. [Marika Stiernstedt] och jag på dess däck.

Där var även Lenin. Han sög gift ur M.S.^s lillfinger.

Det verkar på mig som en symbol, hela detta skeppsbrottsdrömmeri. En fasa i mitt undermedvetna liksom förespådde mig något före 1914 som följd av mitt litterära arbete. Var bok förde mig närmare katastrofen.

Från 1914 till nu ingen sådan dröm.

Nu när jag är klar, kommer den igen. Och hur? Som hopfogandet av två halvor till ett helt. 1914 var en typisk personlighets-klyvning. Nu är den förbi, som föregående paragraf visar. Och det undermedvetna ger tecknet. Och jag får stiga ombord. Jag har M.S. med mig för första gången, och Lenin (framtiden) suger giftet (det förflutna) ur hennes finger.

Det är ju som Josefs dröm.

Josef! 1908 i Paris, då jag fattig och ensam, åt på en liten kuskrog bredvid Odéon, och ”madames” lille pojke frågade, vad jag hette, och jag bara log, sade ”madame”: – Joseph!

Och det är nu 15 år sen.

Vilken resa i mitt undermedvetna på dessa 15 år!

ÅRSMÖTE TISDAGEN DEN 25/2 2014

Tid: 17.45

Lokal: Lubbe-rummet, Sambiblioteket, Härnösand.

Efter årsmötesförhandlingarna följer utdelning av Ludvig Nordström-priset till Stefan Lindberg. *Föredrag*

Tid: 18.30

Lokal: Olof Högberg-salen, Sambiblioteket

VÄLKOMMEN!

Novellkaféer våren 2014: **Lokal:** Stjärnans Hus, Sambiblioteket. **Tid:** 17.30

14 Januari

Först ut. Bertil Lundberg läser Tomas Lack-noveller
Samarr: Härnösands bibliotek

4 Februari

Alfhild Agrell-sällskapets tur. Uppläsning av Agrell-noveller.
Samarr: Härnösands bibliotek och "Lubbe"-sällskapet

25 Mars

Anders Lidén läser texter av Bertil Malmberg
Samarr: Härnösands bibliotek och "Lubbe"-sällskapet

Ludvig Nordström-sällskapet:

Ordf: Bertil Lundberg, 0611-163 50, 070-285 81 32

Sekr: Isabella Josefsson, 033-29 20 57, 070-213 33 17, isajos@spray.se

Skattmästare: Staffan Nyström, 0611-209 26, 073-094 62 52

Britt Mari Bergström, Sven Bodin, Anna-Carin Eliasson, Elisabet Ljungberg, Ruth-Marie Sjödin, Eva Söderberg, Björn Thunberg

Medlemsavgifter:

Enskild medlem: 125 kr

Familjemedlem: 75 kr

Studerande: 25 kr

PlusGironummer: 419 98 61-8

Hemsida: www.ludvignordstromsallskapet.se

Facebook: sök på "Lubbe Ludvig Nordström"

Titta lite extra på vår hemsida!

I Bildgalleriet finns nu bland annat foton från Lubbes Lort-Sverige-resa ...

Redaktion LUDVIG
ISSN 1651-2839
Isabella Josefsson